

Riktlinje för namnsättning i Falkenbergs kommun

Diarienummer KFT 2021/750	Fastställt av Kultur-, fritids och tekniknämnden	Datum för fastställande 2022-03-24
Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentet gäller för Samtliga nämnder och bolag	Giltighetstid Tills vidare
Revideringsansvarig Kultur-, fritids- och tekniknämnden	Revideringsintervall 4 år	Reviderad datum
Dokumentansvarig (funktion) Kulturchef	Uppföljningsansvarig Kultur-, fritids- och tekniknämnden	

1. Syfte

I Falkenbergs kommun beslutar kultur-, fritids- och tekniknämnden, nedan kallad KFTN, om kommunal namnsättning utifrån nämndens reglemente fastställt av kommunfullmäktige. Målgrupp för riktlinjen är berörda nämnder och handläggare inom Falkenbergs kommun.

Riktlinjen ersätter tidigare policy för namnsättning av gator, vägar och kvarter, antagen av kultur- och fritidsnämnden 2009. I riktlinjen anges ramverk och råd som gäller för kommunal namnsättning i Sverige samt hur Falkenbergs kommun förhåller sig till dessa i beredning av namnsättningsärenden.

2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

Riktlinjen är förenlig med gällande lagstiftning och andra styrdokument. Riktlinjen utgår ifrån nationell lagstiftning och rådgivande myndigheter:

- Kulturmiljölagen (SFS 1988:950)
- Lantmäteriet i Gävle, nationell ortnamnsmyndighet
- Ortnamnsrådet, samarbetsorgan, knutet till Lantmäteriet

3. Riktlinje

3.1 Namnsättning

Falkenbergs kommun, liksom övriga svenska kommuner, har ett omfattande ansvar för namnsättning inom sitt geografiska område. Det kan handla om namn på gator, vägar, kvarter, stadsdelar, allmänna platser som torg, parker, lekplatser samt allmänna byggnader som skolor, förskolor och idrottsanläggningar.

3.2 Begäran om namnsättning

Ett namnsättningsärende initieras av KFTN eller av annan berörd part. Beroende på vilken typ av namnsättningsärende det gäller kan den berörde vara till exempel politiskt organ (kommunal nämnd), handläggare vid kommunal förvaltning eller vägförening, samfällighetsförening, exploatör eller fastighetsägare. Ett namnsättningsärende kan inte initieras av enskild person. Boende i kommunen kan dock inkomma med synpunkter om en gata eller annat objekt behöver namnsättas eller om ett befintligt namn behöver ändras.

Processen för ett namnsättningsärende inleds med att berörd part skickar sin begäran om namnsättning till KFTN via e-post eller post.

Kultur.fritid.teknik@falkenberg.se

Kultur-, fritids- och tekniknämnden
Falkenbergs kommun
311 80 Falkenberg

- **Namnsättning av objekt inom ny detaljplan**
Vid framtagandet av förslag till ny detaljplan är det önskvärt med tidig information från planavdelningen till KFTN att namnsättning önskas av objekt inom detaljplanen. Detta möjliggör för tidig beredning av namnförslag samt att namnförslagen fogas till detaljplaneförslaget när detta ställs ut. Då detaljplanen vunnit laga kraft begär ansvarig handläggare vid planavdelningen namnsättning av aktuella objekt. Begäran skickas till KFTN enligt ovan.
- **Namnsättning av kommunal byggnad eller offentlig plats (ej i samband med ny detaljplan)**
Vid nybyggnation inom KFTN:s ansvarsområde begär ansvarig handläggare vid fastighetsförvaltning- och projektavdelningen, KFT-förvaltningen, namnsättning enligt ovan. Vid om- och tillbyggnation av befintlig kommunal byggnad är det ansvarig vid fastighetsförvaltning- och projektavdelningen, KFT-förvaltningen, som begär namnsättning eller ändring av namn. Vid annat behov av namnsättning begär verksamhetsansvarig nämnd namnsättning hos KFTN genom att skicka in begäran enligt ovan.
- **Namnsättning avseende kommunala, enskilda och statliga gator och vägar**
Namnsättning av kommunala vägar begärs enligt ovan av den det berör. Utöver kommunala vägar kan även enskilda vägar namnsättas av kommunen (Regeringsrättens årsbok 2002 ref.12). Det kan ske om väghållaren så önskar och om kommunen anser det är viktigt för samhällstjänster som polis, räddningstjänst, hemtjänst m.fl. Statliga vägar namnsätts endast i undantagsfall av kommunen. Begäran om namnsättning av gator och vägar skickas till KFTN enligt ovan.

3.3 Handläggning och beredning av namnärenden

Namnsättningsärenden bereds av handläggare vid kulturavdelningen, KFT-förvaltningen. Vid handläggning av ett namnsättningsärende ges samtliga berörda parter möjlighet att inkomma med namnförslag. Även kulturavdelningens handläggare kan lämna förslag på namn.

Principer för beredning av nya namn

Ortnamn är viktiga betydelsebärare inom det immateriella kulturarvet som speglar platsens historia och samtid (Ortnamn - namn på geografiska platser som gator, gårdar, torg.). Att kommuner i sin verksamhet ska använda god ortnamnsed är fastslaget i Kulturmiljölagen 1 kap. § 4. Det innebär att

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl,
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat,
- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn,
- namn på svenska, samiska, och meänkieli så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.

Namn som godkänts av Lantmäteriet ska i statlig och kommunal verksamhet användas i sin godkända form.

Kulturmiljölagens paragraf om god ortnamnsred innebär att:

- Existerande namn inte ska ändras eller bytas utan starka skäl. Ett namn bör ha varit i allmänt bruk under ett par generationer för att anses hävdvunnet. Ju fler som använder namnet, desto mer hävdvunnet blir det.
- Nya namn ska skrivas i enlighet med gällande språkregler. Det utesluter gammalstavning och dekorationsstavning, t.ex. Qvarngatan.
- För att undvika sammanblandning ska nya namn vara unika och därmed inte vara alltför lika befintliga namn, eller redan finnas på andra objekt i kommunen. Det kan leda till missförstånd och sammanblandning.

Kategorinamn

Om en gruppering med visst tema av namn redan finns för ett område med t.ex. gator och kvarter, kan ett nytt objekt inom detsamma område ges namn inom samma kategori.

- Namn som tillhör kategorin hålls samlade geografiskt.
- Namn inom kategorin bör vara distinkt olika, för att inte blandas ihop.

Kulturarv

En strävan finns att ortnamnen kan berätta om platsens kultur- och naturhistoria.

Historiska kartor kan studeras för att åstadkomma historisk förankring i ortnamnen.

Allmänt känd verksamhet, bebyggelse och natur på platsen kan sökas i litteratur och arkiv.

Användarvänligt

Nya namn ska vara lätta att förstå, uttala, läsa och stava. Namn ska vara språkriktiga och följa svenska skrivregler. Nya namn ska inte vara alltför avvikande och annorlunda i förhållande till namnskick som redan finns i kommunen. Namnet bör inte vara kontroversiellt eller stötande.

Jämställdhetsperspektiv

Eftersom det historiskt funnits en klar mansdominans inom kommunens namnsättning bör ett jämställdhetsperspektiv beaktas vid beredning för att åstadkomma en jämnare könsfördelning inom namnsättningen. En ambition är att anknyta namnsättningen till verksamheter och göromål mer relaterade till kvinnor, t.ex. finns ytterst få vägar uppkallade efter kvinnorelaterade yrken, t.ex. Sömmerskevägen.

Personnamn – memorialnamn

Gator, torg och allmänna platser etc. i Falkenbergs kommun namnsätts inte efter avliden eller nu levande person. Kommunen följer en FN-resolution, antagen 2002, vars grundtanke är att minska bruket av memorialnamn; namngivning efter en oftast allmänt känd person. Endast då ny gata eller annat objekt byggs i anslutning till eller inom område där personnamn redan finns kan objektet få ett personnamn. Vid sådant fall ska följande tre rekommendationer från Ortnamnsrådet följas:

- Skapa inte memorialnamn efter levande person.

- Minst fem år ska ha förflutet efter personens död.
- Närmast anhöriga (barn, syskon, föräldrar) till personen ska om möjligt kontaktas innan beslut om namn (Ortnamnsrådets rekommendationer grundar sig på FN-resolutionen rörande memorialnamn, antagen 2002).

Korta gator

Korta gator ges korta namn för att få plats på vägkartor.

Förlängning av gata

Förlängning av gata ges samma namn som befintlig gata.

Återbruk av namn

Gatunamn som tagits bort återanvänds inte på nya gator.

Ändring av befintligt namn

Följer det befintliga namnet kommunens riktlinje ändras inte namnet utan starka skäl. Ett namn handlar inte enbart om de praktiska funktionerna, utan berättar även om vår historia och ses därför som ett allmänt intresse som bör tas tillvara. Vid ändring av namn bör berörda fastighetsägare, hyresgäster och bostadsrättsinnehavare underrättas om förslaget och om motiven för detta. Detsamma gäller annan uppgift som ingår som påverkas av en ändring. De som berörs av ändringsförslaget ska ges möjlighet att lämna synpunkter på förslaget innan beslut tas av KFTN.

Remiss

Det slutliga namnförslaget skickas på remiss till berörda parter. Inkomna synpunkter beaktas utifrån relevans, riktlinjer, styrdokument och lagstiftning.

3.4 Beslut

Slutgiltigt beslut om namnsättning tas av KFTN vid dess sammanträde. Efter att nämndens beslut har fattats och protokollet har justerats informeras berörda parter samt berörda myndigheter om beslutet.

4. Ansvar och uppföljning

KFTN ansvarar för uppföljning och revidering av denna riktlinje. Respektive berörd nämnd ansvarar för att riktlinjen efterföljs.